

Antero Lehmuskoski

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen standardit – mitä, miksi ja miten?

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen teknisten standardien valinta

-työseminaari

Helsinki 31.10. 2007

KUOPION YLIOPISTO

Terveys, ympäristö, hyvinvointi

Esityksen sisältö

- § Sosiaalihuollon asiakastietojen hallinnan käytännöt
- § Asiakirjojen standardoinnin tavoitetila
- § Asiakirjastandardin valintaan vaikuttavia tekijöitä
- § Selvityksen toteutus: sisältö ja tehtävät

Asiakasasiakirja

Asiakirja

§ tehtävien hoitamisessa syntyneistä tai kootuista tiedoista muodostuva tallenne

§ evidentialisuus, kontekstuaalisuus, kollektiivisuus

Viranomaisen asiakirja

§ viranomaisen hallussa oleva, viranomaistehtävään tai viranomaisen toimeksiannosta suoritettavaan tehtävään liittyvä asiakirja

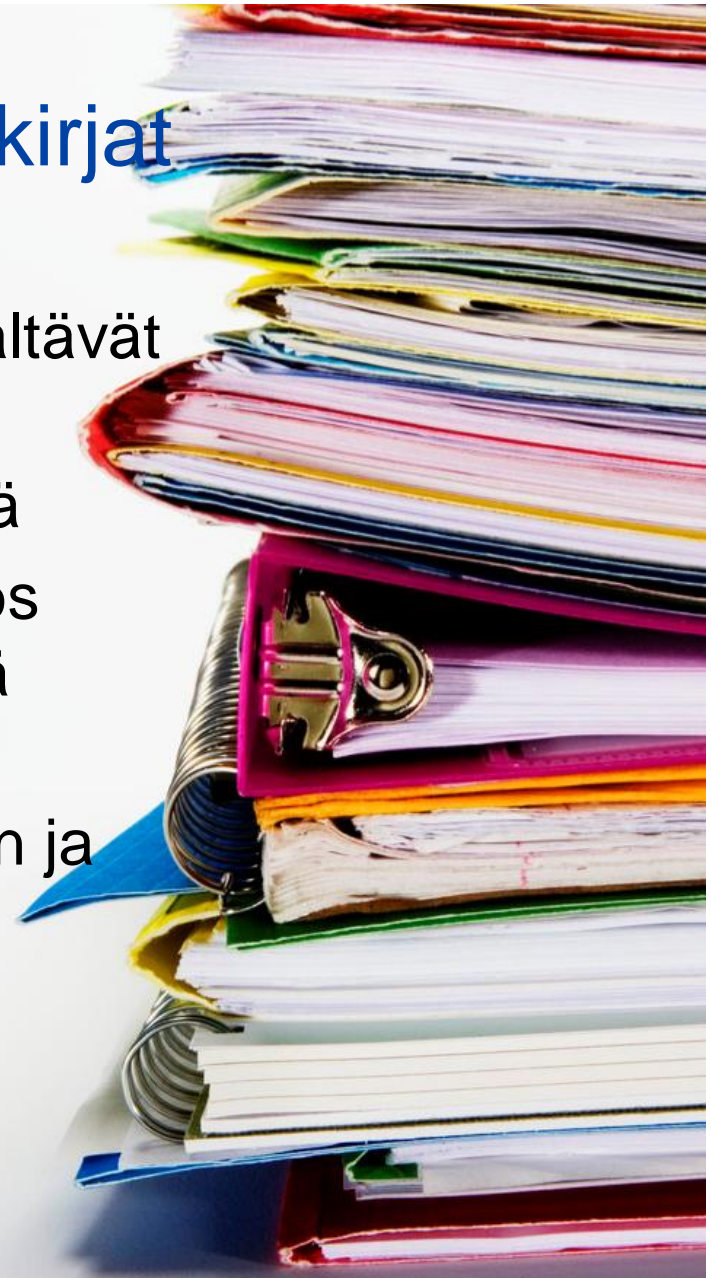
Asiakasasiakirja

§ asiakkuuden perusteella tallennettu viranomaisen asiakirja

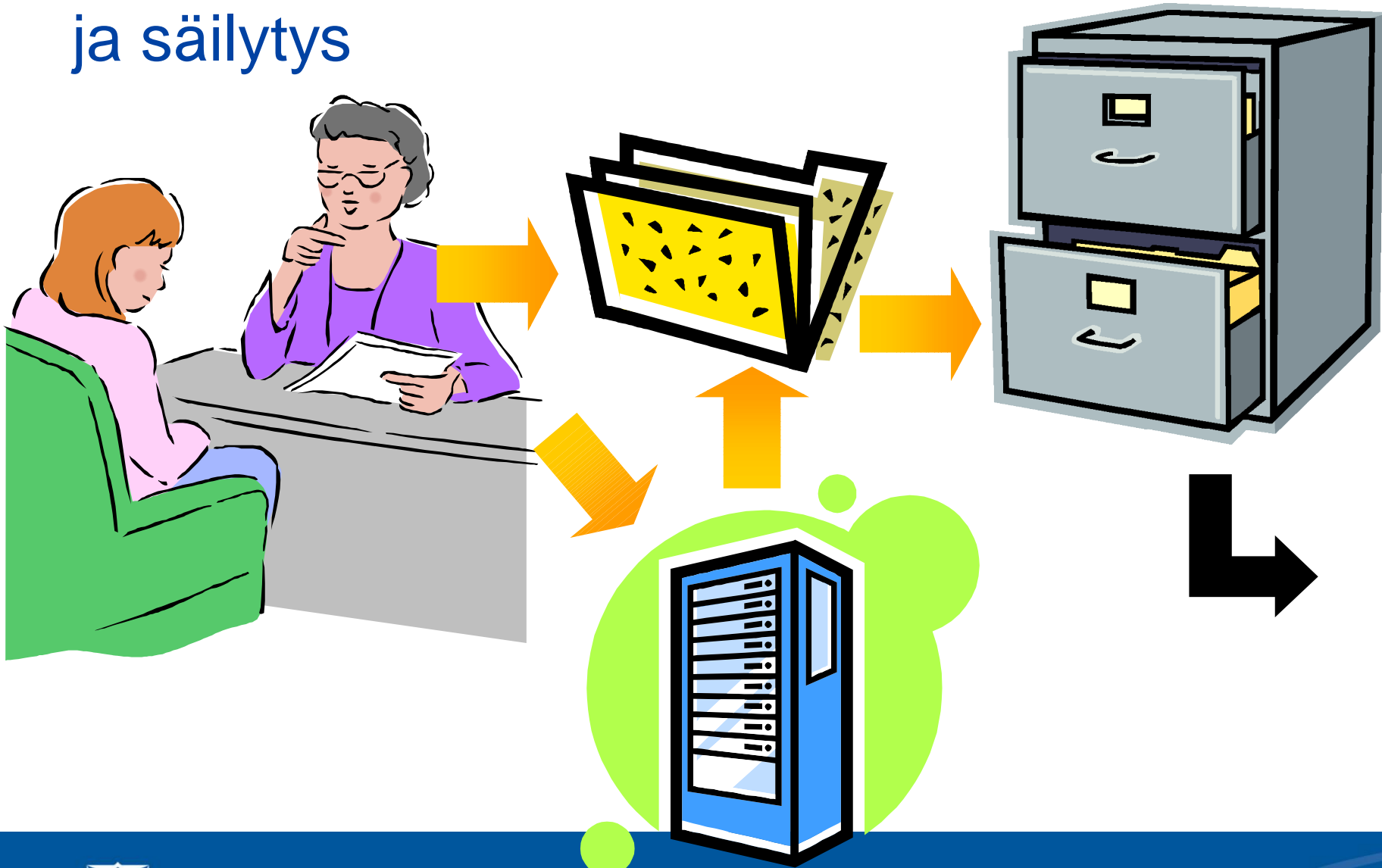

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjat

- § viranomaisen asiakirjoja, jotka sisältävät henkilötietoja asiakkaista
- § asiakkaana voi olla yksilö tai ryhmä
- § asiakirjat voivat sisältää tietoa myös "osittain asianosaisista" henkilöistä
- § eri tasoisia ja eri muotoisia, hallintopäätöksistä muistiinpanoihin ja päivittäismerkintöihin
- § osa sisällöltään säädeltyjä, osa vapaasisältöisiä
- § paikallisesti määriteltyjä

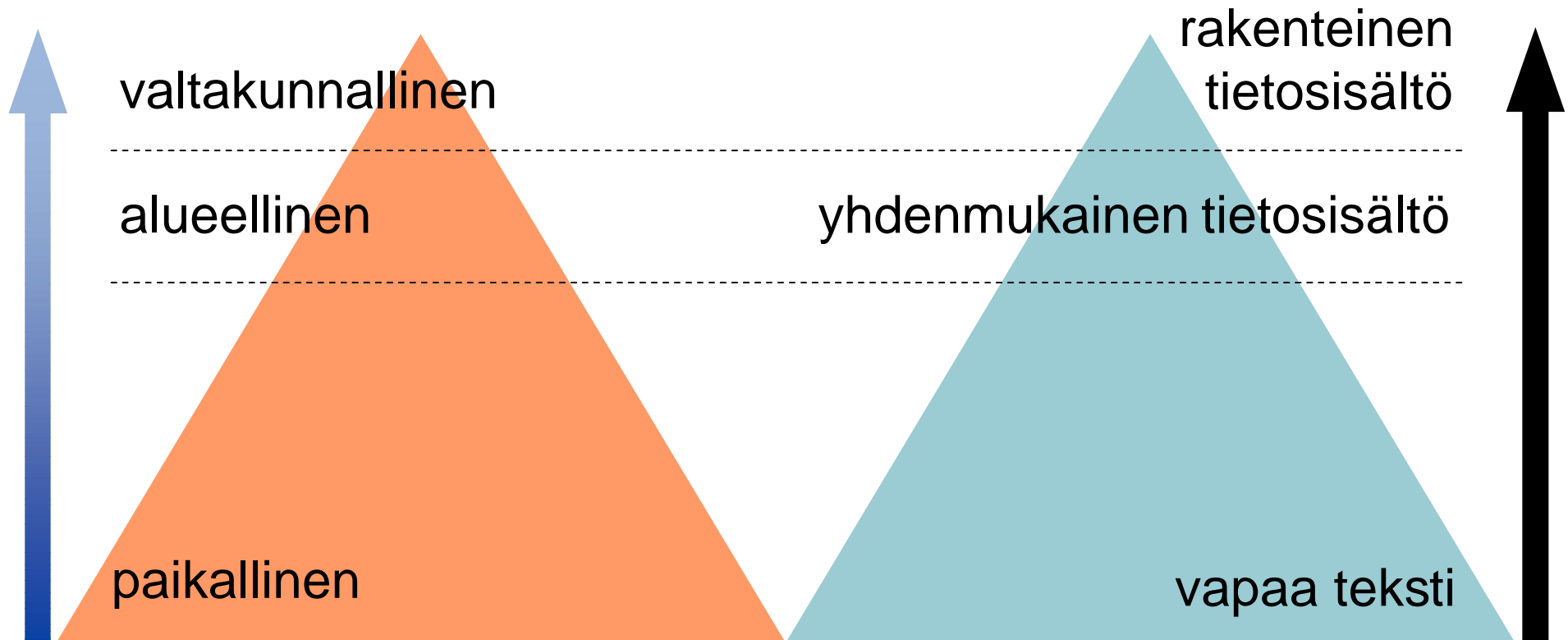

Asiakirjojen muodostaminen ja säilytys

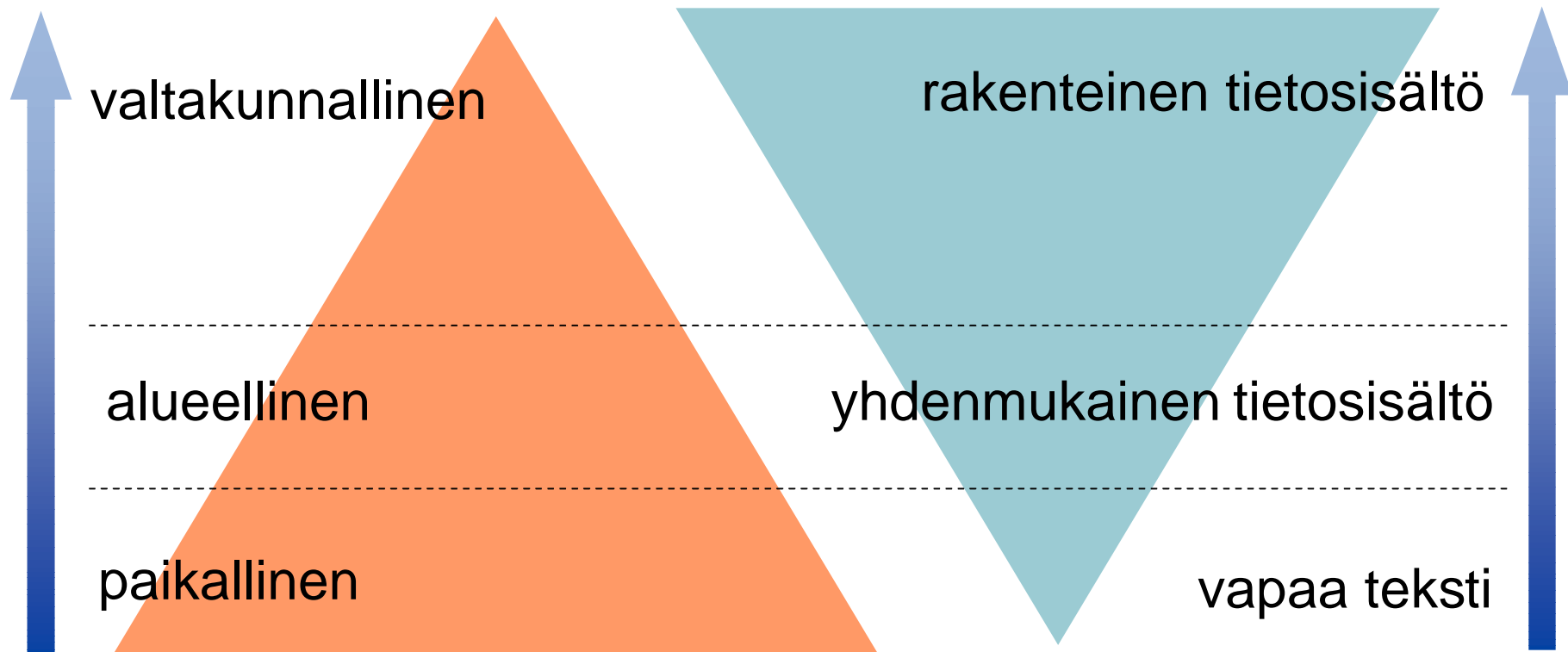
Asiakastietojen paikallisuus ja rakenne

Lähde: Kuusisto-Niemi 2004, mukailen

Asiakastietojen tavoitetilä

Lähde: Kuusisto-Niemi 2004, mukailen

Asiakirjastandardille asetettavat vaatimukset

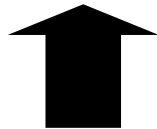
- § Asiakastyön tukemisen suhteen
- § Tietojen jakamisen ja yhteiskäytön suhteen
- § Tietojen säilytyksen suhteen
- § Tilastotiedon keruun suhteen
- § Johtamisen ja hallinnoinnin suhteen

Asiakastyön tukeminen

Kertoisitteko, mitä palveluja olette jo saanut meiltä...

- § merkityksellisen tiedon löytäminen
- § palveluja koskevan tiedon analysointi
- § tiedon kumuloituminen
- § sähköiset asiointipalvelut

TIETOSI SÄLLÖN RAKENTEI SUUS

KUOPION YLIOPISTO

Terveys, ympäristö, hyvinvointi

Tietojen jakaminen ja yhteiskäyttö

§ Vie mennessäs ja tuo tullessas?

§ Sähköinen tiedonsiirto

§ Ylikunnalliset sosiaalipalvelut

§ Järjestöjen ja yksityisten tuottamat palvelut

§ Moniammatillinen yhteistyö yli hallintorajojen

TIETOJEN SEMANTIikka JA
TALLENNUSMUOTO

Tietojen säilytys

§ arkistoidut tiedot ovat pakastettuja tietoja?

§ käyttökelpoisuus

§ eheys ja muuttumattomuus

§ semanttinen yhteensopivuus

§ jäljitettävyys

§ säilytysaikojen hallinta

KÄSITTEISTÖ, METATIEDOT, KOODISTOT

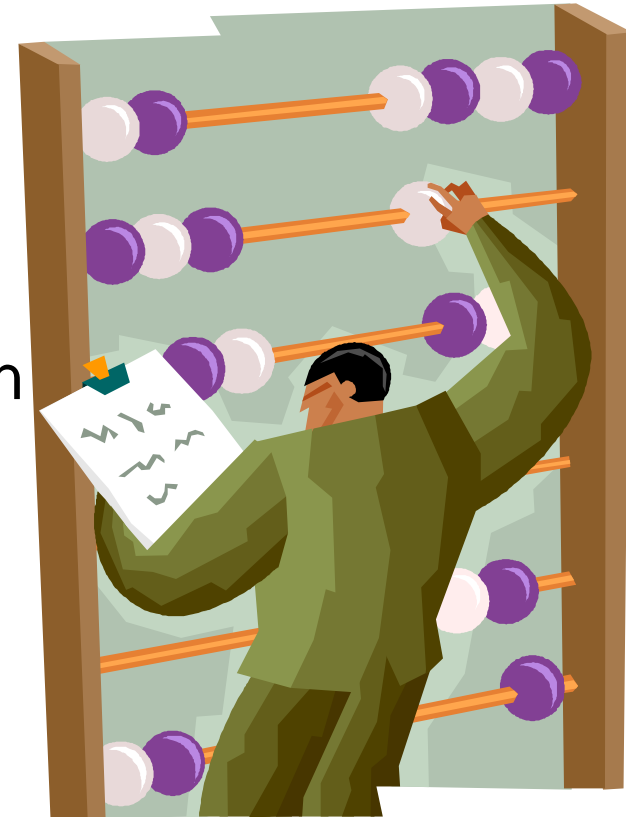

Tilastotiedon keruu

§ Perinteinen käsityö arvossaan?

§ Tilastoitavan tiedon automaattinen tuottaminen asiakastietojärjestelmästä

METATIEDOT JA TIETOSÄÄLLÖN RAKENTEISUUS

Johtaminen ja hallinto

§ Johtaminen on synnynnäistä?

§ Johtamisen ja hallinnon kannalta merkittävän tiedon tunnistaminen ja analysointi

KOODATTU, RAKENTEINEN TIETO

Asiakastietojen standardointi

- § Asiakastietojen standardointi on edellytys niiden tehokkaalle hyödyntämiselle
 - § saatavuus, käyttökelpoisuus ja tiedonvaihto
 - § asiakastyön prosesseja tukeva tieto
 - § vaikuttavuuden arviointi ja palvelujen kehittäminen
 - § tilastointi ja hallinto
 - § osaamisen kehittäminen
- § Asiakirja on asiakastiedon siirron ja säilytyksen perusmuoto

Missio:

- § Sosiaalihuollon asiakastietojen tallentamisen, siirtämisen ja säilyttämisen standardi, joka mahdollistaa
 - § asiakirjallisten tietojen turvallisen hyödyntämisen koko niiden elinkaaren ajan
 - § tietojen yhteiskäytön sekä organisaatio- että maantieteellisten rajojen yli
 - § tiedonvaihdon terveydenhuollon ja muiden yhteistyötahojen kanssa
 - § asiakastietojen monipuolisen ohjelmallisen käsittelyn

Selvitystyön sisältö

- § Vaihe 1: HL7 V3 -standardit (kevät 2007)
 - § sopivuus sosiaalihuollon asiakastietojen esittämiseen
 - § erityisesti CDA R2 -asiakirjastandardi
- § Vaihe 2: Avoimet asiakirjastandardit (syksy 2007)
 - § standardien kuvaukset
 - § sopivuus tietorakenteiden, rakenteisten tietojen ja metatietojen esittämiseen
 - § sopivuus sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen tietosisältöjen esittämiseen
 - § vertailu CDA R2 -standardiin
 - § ohjelmistojen valmiudet standardien mukaisten asiakirjojen käsittelyyn ja tuottamiseen

Selvityksen toteuttajat

- § Projektiryhmä: Kuopion yliopiston
 - § Shiftec-tutkimusyksikkö, Terveystalouden ja -talouden laitos (Antero Lehmuskoski, Mikko Huovila)
 - § Tietojenkäsittelytieteen laitos (Timo Tiihonen, Teppo Taskinen, Jari Savolainen)
 - § HIS-tutkimusyksikkö, Tietotekniikkakeskus (Esa Paakkanen)
- § Ohjausryhmä:
 - § Pekka Kortelainen Tikesos, ISO
 - § Virpi Hotti, tietojenkäsittelytieteen laitos
 - § Juha Mykkänen, HIS-tutkimusyksikkö

Pohdittavaksi ja linjattavaksi

- § asiakirjojen tietosisältöjen rakenteisuuden taso ja vapaan tekstin osuus
- § asiakastietojärjestelmien toiminnalliset vaatimukset
- § kansallisesti keskitetyt palvelut
- § kehitetäänkö nykyisyyttä vai rakennetaanko tulevaisuutta?

Lausuntokierroksen yleistavoitteet

- § koota asiantuntijoiden ja organisaatioiden näkemyksiä sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen teknisestä standardoinnista
- § koota täydentävää tietoa standardin valinnan tueksi
- § linjata jatkokehittämisen tavoitteita ja tehtäviä

Kertaus: työryhmän esitykset

- § HL7 CDA R2 –standardia hyödynnetään sosiaalihuollon metatietojen osalta
- § Rakenteisten asiakasasiakirjojen sisällön osalta käytetään: a) Sosiaalihuoltoon tehtävää omaa XML-määritystä tai b) CDA R2 -skeemaa sitä laajentaen.
- § Niiden asiakirjojen osalta, joita ei tarvitse rakenteistaa, voidaan käyttää sähköisessä arkistossa sisällön osalta PDF/A -standardia.
- § Suositetaan toimisto-ohjelmien avoimia tiedostomuotoja esimerkiksi asiakkaiden asioinnissa (etenkin ODF), vaikkakaan standardeja ei suositella tiedonsiirtoon ja arkistointiin.

Yhteydenotot lausuntokierrokseen liittyen

Antero.Lehmuskoski@uku.fi

044 0123 113

KUOPION YLIOPISTO

Terveys, ympäristö, hyvinvointi